

بررسی و ارزیابی اثرات دانه گرده ارقام مختلف مرکبات در تشکیل و تثبیت میوه پرتقال رقم «واشنگتن ناول» در شمال ایران

ابراهیم جهانگیرزاده^۱، احمد خلیفی^۲ و یونس ابراهیمی^۳

۱ و ۳- مؤسسه تحقیقات مرکبات کشور، رامسر

۲- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

این تحقیق به منظور بررسی و ارزیابی اثرات دانه گرده ارقام مختلف مرکبات در تشکیل و تثبیت میوه رقم «واشنگتن ناول» صورت گرفت. تشکیل میوه در رقم «واشنگتن ناول» به صورت بکرباری می‌باشد ولی طبق منابع علمی موجود، دگر گرده افشانی و استقرار کندوی زنبور عسل در باغهای پرتقال «واشنگتن ناول» موجب افزایش تعداد، درشتی میوه و در نتیجه بالا رفتن میزان محصول در واحد سطح می‌گردد.

در این آزمایش دانه گرده نه رقم از مرکبات (پرتقالهای محلی، هاملین، سالوستینا، یارسون براون، بی‌اسید(لیمویی)، پاپین اپل، نارنگی محلی، نارنگی دانسی و نارنج همراه با شاهد (گرده افشانی باز) در قالب یک طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی در ایستگاه تحقیقات خرم آباد و تنکابن مورد بررسی قرار گرفت. این طرح شامل ۴ تکرار بود و برای هر واحد آزمایشی یک درخت در نظر گرفته شد. بر روی هر درخت ۲۵ عدد گل در جوانب مختلف گرده افشانی گردید. شمارش میوه در دو مرحله صورت گرفت:

الف- ۱۵ روز بعد از باز کردن پاکتهای ایزولاسیون (تلقیح)

ب- بعد از ریزش خرداد (جو درو)

در زمان رسیدن میوه در یک تاریخ مشخص، ضمن آمار برداری از تعداد میوه در هر تیمار، وزن، طول، قطر، حجم، ضخامت پوست و تعداد بذر در هر میوه مورد ارزیابی قرار گرفت.

محاسبات آماری و تجزیه واریانس و مقایسه تیمارها از طریق آزمون دانکن انجام گرفت و طبق جدول تجزیه واریانس از نظر تشکیل، تثبیت، تعداد بذر، حجم، وزن، طول و قطر میوه بین تیمارها اختلاف معنی دار وجود داشت ولی در مورد ضخامت پوست میوه بین تیمارها تفاوت معنی دار وجود نداشت. در نتیجه با تأثیر دادن تعداد میوه تثبیت شده در میانگین وزن، مشخص گردید که گرده نارنگی دانسی بیشترین اثر را در میزان عملکرد رقم پرتقال «واشنگتن ناول» دارد و بین تشکیل میوه و تثبیت میوه همبستگی مثبت وجود دارد.